

כדי שלא יבוא לידי חימוץ ח"ו. ועד"ז הוא בנוגע לכל המצות, כמ"שיו ושמרתם את המצות, ואמר"ז לוי א"ת מצות אלא מצותם. דבפשוט הנה עבודה זו היא בבחינת מצות שיעדיין אינן לכה חלל בקרבנם, וכ"ש וק"ו שלא נהפך לכה לשטר (ככל לברך בשני יצרי"ג), ועד"ז כמי שהוא למטה מדרגת ביינוג. ועוד זאת, דאפילו מי שהוא צועל תשובה, הרי מבואר באירוב בשמירה פרקים להרמב"ם, דבנעניינים השייכים למדות א"י אומרים אל תאמר אי אפשר אלא אפשר ומה אפשר שאני שבשבת, משום שהא"י אפשר אלא אפשר, שזה בעבודת בעל תשובה, משום שסור"ק רע ולכן צריך לזעוק אי אפשר שאינו יכול להתעסק (האבן צו שאן) עם ענין בלתי רצוי, שזה ענין השמירה. משא"כ מי שהוא צדיק גמור (ועמך כולם צדיקים), הרי הוא נקרא גמור כמו כלי שנגמרה מלאכה (כמובא בהמאמר 24), היינו שכבר הפך את היצירה לטוב, ככל לבבך בשני יצריך, דאז הוא כמו כלי שנגמרה מלאכה, משום שממשיך אורחות כלים) היינו שהוא בנתי, אהפכא (המצה שאחרי הצות), ואינו צריך שמירה. אבל מי שעדיין איננו גמור, כמו כלי שעדיין לא נגמרה מלאכה, הרי צריך שמירה מיוחדת שלא יתפזר ויהי' כלי של חמץ (וצריך השתדלות מיוחדת למעלה מדרך השבע בנוגע לצדיקים, ועמך כולם צדיקים 25).

והנה ביאור עניינים אלו בעיקר עבודה האדם, שהיא אהבת ה', כמאמר"ג ליה פולחנא כפולחנא דרחמינותא, מנאר בהמאמר שם, על פי מה שנאמר, ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך, ולבכל לבבך בשני יצריך היינו (אהפכא) ובכל מאדך למעלה ממצידה והגבלה היינו

העבודה -

- (19) מכילתא ער"פ (הובא בפירש"י ער"פ. וברש"י ד"ה אין מעבירין - יומא לג, א.) (20) ראה תניא רפשי"ו.
- ועוד (21) ואחחרו ו, ה. (22) ברכות נד, א (במשנה).
- ובכ"מ. (23) פ"ו. (24) לקו"ח ואחחרו ש, ד. מים רבים תרלו"ע רלד. סה"מ תש"ד ע' 136. סה"מ תש"ה ע' 42.
- לקו"ש ח"ד ע' 1182. (25) ישע"י ס, כא. (26) אור"ח שם ע' תנה. (27) ראה זח"ג רסז, א.

הנחת ה' בלתי מוגה

לא המשיך בה את האות וא"ו. אלא שאחרי מתי תורה נחתד שב' העבודות (גם העבודה במלולואה) יכולים לפעול לפני הצות"ה.

וביאור הענין הוא, דהנה אכילת המצה שלפני הצות הייתה עם הקרבן פסח, דאכילתו הייתה לפני הצות. כי בחצות הלילה כבר הייתה מכה בכורות וכו', כמ"שנו ויהי בחצי הלילה והוי' הכה כל בכור גו', ונהרי היציאה ממצרים (שהחלה היא בכה בכורות) הייתה בזכות דם מילה ודם פסח (אמורה גם בפרש"י עה"ת 14), והפסח לא בא מחלתו אלא לכאילו, ומזה מובן שאכילת הפסח הייתה לפני הצות, ואכילה זו הייתה עם כל הפרטים שבה, כמ"ש על מצות ומרורים יאכלוהו, וזהו ענין המצה שלפני הצות. ואחר כך למחרת, בצאתם ממצרים, אז הייתה המצה שלאחרי הצות. ובלאחר מ"ה הנה אז פועלים את ב' העניינים לפני הצות, ואדרבה מדייקים שיהי' (הכל) לפני הצות, משום שאחרי מ"ה יש כח לפעול גם את הדרגה הב' שבמצות, לפני הצות (כמובן מהמבואר בלקו"ת 21).

וביאור הענין בעבודת האדם, הנה ענין (המצה עניא) שקאי בעיקר על הבחי' ה'א' במצה, המצה שלפני הצות (שקאי בעבודת האדם היא העבודה באתפכא), וכפשוט אופן אפיית המצה, שצריך להתייגע שלא תבוא לידי חימוץ ונפוח, כמ"שיו ושמרתם את המצות, שצריך לדחוק אותה וכו' כדי שלא תחמץ. והוא עירב את המים בקמח, מ"מ זו היא עיסתו של יהודי, והוא עירב את המים בקמח, מ"מ הי"ז במעמד ומצב שאין זה מספיק, וצריך ששעכן און ברעכו וכו', ובויריזות (כידוע באופן אפיית המצות כפשוטו),

כדי -

- (12) ראה לקו"ח שם יד, א ואילך. (13) בא יב, כס.
- (14) שם יד, ו. (ממכילתא ער"פ). (15) פסחים עו, ב (במשנה).
- (16) אור"ח הנ"ל ע' תנו ואילך. תו"א ויקהל פט, ג. שם הוספור קיד, ג. וראה גם לקו"ש ח"ד ע' 124 ואילך, ובהנמל קיד, ג. (17) בא יב, יז. (18) ראה פסחים מ, א. רמב"ם הל' חומ"צ פ"ה ה"ש. רמב"ם.

הנחת ה' בלתי מוגה

משא"כ ניצוצות הנמצאים במצרים, בשל קליפות הטמאות לגמרי, כמו אחרג שהוא ערלה או גזל (כמובא בתנאים כמה דוגמאות בזה), אין זו עבודה של צדיק. משא"כ הבעל תשובה, הרי דוקא משום שנמצא בארץ צדיק, עדיף בלי מים, הרי אהבו היא בכל מאד, בלי מדידה והגבלה, וכיון שהוא למעלה מכל מדידה והגבלה, הרי הוא מוציא און שלפע ארויס את ניצוצות הקדושה ממקום שאין תחזון למטה הימנו, אחרי העבודה דלחמא עניא די אכלו בארעא ומצריים, הנה לאחזין באים אל המצה שאוכלים ביצי"מ, אחרי שיצאו ממצרים.

והנה אחרי מ"ח משתקפים (שפיגלען זיר אפ) ב' הבחי' שבמנה, המצה שלפני יצי"מ ושל אחרי יצי"מ, בב' אופני העבודה שלפני ושל אחרי הצוה, אהפניא ואתפניא, המצה שצריכה שיימור ושאניא צריכה שיימור. וצד שענין זה הוא גם בפסוק בכל מצה, דלפני האפי' צ"ל שימור וכו' אבל אחרי שהמזה כבר אפוי, כדבעי, אז אינה צריכה שימור.

והנה יש לומר בזה, דהנה ידוע ענין הזהירות והשמירה בנוגע למצה שרוי, כמובא בשו"ת רבינו הזקן, וצ"ל שמונה ביח הרב ה"י, להזהר ממצה שרוי, לא רק בליד הסדר (במצות מצוה) אלא בכל שכחה ימי הפסח, ולאידך גיסא, לאכול מצה שרוי^{מא}. דאף שהמצה צ"ל אפוי, כדבעי, הנה אפ"כ הרי דוקא בשכחה ימי המילואים (הפסח) זהירים בדיוק לפנים מדיק שלא יהי' חשש שרוי, וכיום השמיני הדי' הדינו בבנה חרב, ואח"כ נתפרסם ע"י נשיא דורנו ונעשה נתינת כח לכל ההולכים באורחותיו, שיהדרו באכילת מצה שרוי דוקא. וביאור הענין, משום שביום השמיני יש להם כבר את הכח להעלות גם מצה שרוי, ולהעלותה עד

- (33) רפליא. (34) לשון הירושלמי פסחים פ"ב ה"ד.
- (35) נדפס בסוף שו"ע אדה"ז ח"ו - ס"ו. (36) הגש"פ עם לקוטי שעלמס וכו' ע' לז. סה"ש תשי"ב ע' 105.

הנחת ה"ח בלתי מוגה

העבודה ד'אחכפא'. ופירוש זה הוא חידוש נפלא הנמצא במאמר זה. כי בכל מקום מביאר, שהעבודה דרבכל מאד היא העבודה ה"ח נעלית, ואילו בא' מביא שבכל מאד היא העבודה ד'אחכפא' דוקא, היינו בא' שיש מעלה ד'אחכפא' לגבי ד'אחכפא' ודעבודה ד'אחכפא' אינו בכל מאד, למעלה ממדידת והגבלה, משום שעבודתו היא תמידית כסדר, לעבוד בסדר קבוע. דאף שעבודתו היא רק בתקושה, כ"מ ה"ח שבע ומדידה והגבלה לקדושה, אורות בכלים, ולכן ההמשכה למעלה שע"י עבודה זו גם היא מבחי' האורות השייכים לכלים. אמנם ענין ד'אחכפא' ממצרים, היינו היציאה מכל המצרים וגבוליים (גם קדושה) שעל ידה פועלים את ענין היצי"מ כפשוטו, הי"ז העבודה ד'אחכפא' ביישול טבעו. וזהו גם מה שמנה זו נק' בשם לחמא עניא דוקא, כי אי אפשר לקרוא לעבודה זו בשם עשרות, כי אינו עשיר בכחות נפשו אלא הוא כופה את עצמו, וצריך להיות במצב של מלחמה וכפ' וצריך לדחוק און ששעכנ ולהזדרז עם כל הפרטים שברכר. אבל דוקא עבודה זו מביאה לידי יציאה ממצרים.

וזהו הא לחמא עניא די אכלו אנהותא בארעא דמצרים, וכדי לפעול היציאה ממצרים ה"י צ"ל העבודה ד'אחכפא' דוקא, בכל מאד שלמעלה מכל מדידה והגבלה, כדי להמשיך אורות שלמעלה מהתכלשות בכלים (מצרים וגבוליים) ולפעול ישועות בקרב הארץ, לצד שזה הביא את מכת בכורות, וה' הכה כל בכוריו, היינו שבידת הבכורות שהם החוקק של מצרים, עד שפרעה עצמו סילע בידם, ובדי חזקה דבעל כמ"ש בשלה פרעה את העם. ובעבודה היא העבודה דבעל תשובה, שנוטל עמו גם את ניצוצות הקדושה שבמצרים (ומצו"א ממצרים). דעבודה ד'אחכפא' (גם בבירור הניצוצות) היא עם עניני רשות דוקא, דמעניני רשות עושה תשמישי קדושה ומצוות, ע"כ פ' באופן דכל מעשיך יהיו לשם שמיימא.

- (28) ראה ספר הערכים ח"ב"ד בערכו (כרך א' ע' מב ואילן).
- (29) ושל"ג. ראה ג"כ מקומות שנסמנו לעיל בהע' 16.
- (30) שמות ו, א. (31) בשלה יג, יז. (32) אבות פ"ב מ"ב. וראה לקו"ש ח"ג ע' 907.

הנחת ה"ח בלתי מוגה

בס"ד. אחרון של פסח חשמ"ב.

הנחת הת' בלתי מוגה

ונחת עליך רוח הוי"ה רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח דעה ויראה ה'י, הנה כחוב זה קאי אלפניו ויצא חוטר מגזע ישי ונצר משרשיו יפרה, דקאי על משיח צדקנו, וכמובן בפשטות מהמשך הפסוקים שמדובר בהם על מצב העולם כפי שהיה בביאת משיח צדקנו. ולפיכך קבעו פסוקים אלו בהפטרת אחש"פ, משום שאחש"פ קשור עם משיח כמבואר בדברי רבנותיבנו נשיאינו, ועד למנהג וחקנת הבעש"ט לאכול ביום זה סעודתו של משיח.

והנה יום אחש"פ הוא יו"ט שני של גליוה דשביעי של פסח, וידוע הדיוק בזה (בר"ה זה דשנת חרפ"ז), דלכאורה אחרי הגילוי דקרי"ס בשש"פ, דבניי הלכו בייבשה

בתוך הימי, שהם גלילויים נעלים מאד, וכמבואר בלקו"ת⁴ שזהו גילוי אצי' בבי"ע, ויתירה מזו מבואר בשער האמונה⁵ שהוא הגילוי מלמעלה מעלה עד מקום שלמעלה מהצמצום, וגילוי זה הי' באופן דזה-לי ואנוהו⁶, שכי"א מראה באצבעו ואומר זה, עד שארז"ל⁷ ואתה שפחה על היס מה שלא ראה גדול שבנביאים, וא"כ מהו החידוש שלאח"י באחש"פ שהם הגלילויים דלעתיד לבא. ויתירה מזו, דהגלילויים דלע"ל כתיב כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, שהגלילויים יתירו הנפלאות ואחרות ומופלאים דקרי"ס, שאז הי' סיום המורה דמצרים כמ"ש וירא ישראל את מצרים מה על שפה היס. ולכאורה הרי הגלילויים דקרי"ס היו גלילויים נעלים ביותר כנ"ל. ויש להוסיף עוד דבר פלא בזה, דלע"ל הי' היפך הענין דקרי"ס, דבקרי"ס כתיב הלכו בייבשה בתוך היס, היינו

שחים -

- (1) ישעי' יא, ב. (2) סה"ש חשי"ב ע' 109 ואילך. היום יום - כב ניסן. ובכ"מ. (3) סה"מ חרפ"ז ע' קטג ואילך.
- (3*) בשלח טו, יט. (4) צו טז, ד ואילך. (5) פטי"ז ואילך.
- (6) הובא בפירש"י שם. (9) מיתה ז, טו. (10) ראה אורה"ח נ"ך עה"פ ט"ג וס"ח (ע' חפן ואילך). ובכ"מ. (11) בשלח יד, ל.

לחלית העילוי דויהי ביום השמיני. דבנימין האחרונים דחגה"פ עצמם הנה הוא יום נעלה ביותר. דבכללות הימים האחרונים הוא קרי"ס, שזהו השלמות דיפלי צאת מארץ מצרים, כיצד אז (בקר"ס) הי' סיום היציאה מצרים וביטול המורה ופחד מהמצרעיים שהי' אצלם עד אשר וירא ישראל את מצרונ, מה על שפה היס גו"ט⁸, ובזה גופא הנה הי' האחרון, יום השמיני עניינו שייך למשבת, ועד לסעודתו של משיח⁹.

ויהי רצון, שלפני ימי הפסח נזכה לביאת משיח צדקנו, ואז נעלה את הסדר הראשון בתכלית השליקות, בזמן דואר רוח הטומאה אעביר מן הארץ¹⁰, וכ"ש וק"ו לאח"י בשבעת ימי הפסח, דאז (בימיה"מ) זיהי הפסח שבצע ימים, ויהוהעלה דיום השמיני והעילוי שבו יהי' ע"י הכינוי ושל שמונה נימין, כנודר של משיח¹¹, ובפרט בימי הפסח, שענינם (גם עתה) הי' הע הגאולה, ענינו של משיח. וע"י שתי' כייאת המשיח בי"ג בניסן או עכ"פ ביי"ד ב, בזמן המתיאם, אז התי' האפשרות להקריב את הקרבן פסח, ואח"כ ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחיתים כירושלמי עיר קדשנו, בארץ הקודש, אשר גו' תמיני עני' ה' אלוקיך בה מרשיה השנה ועד אחריה שנה¹², שלילמות הארץ, בנערינו ובקוננו בבנינו ובבנותינו¹³, עם כל ארבעת הבנים, בירושלמי עיר הקודש, בשלילמות העם, עם שלילמות התורה ועם הרכוש גדול¹⁴, ענין העשירות, בשנה זו ממש, שתי' שנת ביאת משיח צדקנו בפשטות, למטה מעשרה שפחים.

* _____

- (37) ראה לקו"ש ח"ג ע' 878. ובכ"מ. (38) בשלח יד, ל. (39) ראה הייום יום - כב ניסן. ובכ"מ.
- (40) זכרי' יג, ב. (41) ערכיך יג, ב. וראה לקו"ש חזריע כא, ד. ובכ"מ. (42) נוסח ברכת "אשר גאלנו" (פסחים קטז, ב במשנה). (43) עקב יא, יב. (44) ראה בא"י, ט. (45) לך לך טו, יד.

הנחת הת' בלתי מוגה